

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē kiṣkindhākāṇḍē

॥ tripañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ tripañcāśaḥ sargaḥ ॥

nivartanāya niyatamavadhimatītyāpi kāryasyāsādhanāt
sugrīvasyōgradanḍatō vibhyatāmaṅgadaprabhṛtīnām
kapīnāmupōṣya prāṇān parityaktuṃ niścayaḥ

tatastē dadṛśurghōraṃ
sāgaraṃ varuṇālayam |
apāramabhigarjantaṃ
ghōrairūrmibhirākulam || 4.53.1 ||

mayasya māyāvihitaṃ
giridurgaṃ vicinvatām |
tēṣām māsō vyatikrāntō
yō rājñā samayaḥ kṛtaḥ || 4.53.2 ||

vindhyasya tu girēḥ pādē
samprapuṣpītapādapē |
upaviśya mahātmāna -
ścintāmāpēdirē tadā || 4.53.3 ||

tataḥ puṣpātibhārāgrān
latāśatasamāvṛtān |

drumān vāsantikān dr̥ṣṭvā
 babhūvurbhayaśaṅkitāḥ || 4.53.4 ||

tē vasantamanuprāptaṃ
 prativēdya parasparam |
 naṣṭasandēśakālārthā
 nipēturdharaṇītalē || 4.53.5 ||

tatastān kapivṛddhāṃśca
 śiṣṭāṃścaiva vanaukaśaḥ |
 vācā madhurayā”bhāṣya
 yathāvanumānya ca || 4.53.6 ||

sa tu siṃhavṛṣaskandhaḥ
 pīnāyatabhujāḥ kapiḥ |
 yuvarājō mahāprājña
 aṅgadō vākyamabravīt || 4.53.7 ||

śāsanāt kapirājasya
 vayaṃ sarvē vinirgatāḥ |
 māśaḥ pūrṇō bilasthānāṃ
 harayaḥ kiṃ na budhyata || 4.53.8 ||

vayamāśvayujē māsi
 kālasaṅkhyāvyavasthitāḥ |
 prasthitāḥ sō’picātītaḥ
 kimataḥ kāryamuttaram || 4.53.9 ||

bhavantaḥ pratyayaṃ prāptā
 nītimārgaviśāradaḥ |

hitēṣvabhiratā bhartu -

rnisrṣṭāḥ sarvakarmasu || 4.53.10 ||

karmasvapratimāḥ sarvē

dikṣu viśrutapauruṣāḥ |

māṃ puraskṛtya niryātāḥ

piṅgākṣapratīcōditāḥ || 4.53.11 ||

idānīmākṛtārthānām

martavyaṃ nātra saṃśayaḥ |

harirājasya sandēśa -

makṛtvā kaḥ sukhī bhavēt || 4.53.12 ||

asminnatītē kālē tu

sugrīvēṇa kṛtē svayam |

prāyōpavēśanaṃ yuktaṃ

sarvēśāṃ ca vanaukasām || 4.53.13 ||

tīkṣṇaḥ prakṛtyā sugrīvaḥ

svāmibhāvē vyavasthitaḥ |

na kṣamiṣyati naḥ sarvā -

naparādhakṛtō gatān || 4.53.14 ||

apravṛttau ca sītāyāḥ

pāpamēva kariṣyati |

tasmāt kṣamamihādyaiva

gantuṃ prāyōpavēśanam || 4.53.15 ||

tyaktvā putrāṃśca dārāṃśca

dhanāni ca gṛhāṇi ca |

dhruvaṃ nō hiṃsatē rājā
sarvān pratigatānitaḥ || 4.53.16 ||

vadhēnāpratirūpēṇa
śrēyān mṛtyurihaiva naḥ |
na cāhaṃ yauvarājyēna
sugrīvēṇābhiṣēcitaḥ || 4.53.17 ||

narēndrēṇābhiṣiktō'smi
rāmēṇākliṣṭakarmanā |
sa pūrvam baddhavairō māṃ
rājā dṛṣṭvā vyatikramam || 4.53.18 ||

ghātayiṣyati daṇḍēna
tīkṣṇēna kṛtaniścayaḥ |
kiṃ mē suhadbhīrvyasanam
paśyadbhīrjīvitāntarē |
ihaiva prāyamāsiṣyē
puṇyē sāgararōdhasi || 4.53.19 ||

ētacchrutvā kumārēṇa
yuvarājēna bhāṣitam |
sarvē tē vānaraśrēṣṭhāḥ
karuṇam vākyamabruvan || 4.53.20 ||

tīkṣṇaḥ prakṛtyā sugrīvaḥ
priyāraktaśca rāghavaḥ |
samīkṣyākṛtakāryāṃstu
tasmiṃśca samayē gatē || 4.53.21 ||

adr̥ṣṭāyāṃ ca vaidēhyāṃ
dr̥ṣṭvā caiva samāgatān |
rāghavapriyakāmāya
ghātayiṣyatyaśaṃśayam || 4.53.22 ||

na kṣamaṃ cāparāddhānāṃ
gamaṇaṃ svāmipārśvataḥ |
pradhānabhūtāśca vayaṃ
sugrīvasya samāgatāḥ || 4.53.23 ||

ihaiva sītāmanvīkṣya pravṛttimupalabhya vā |
nō cēd gacchāma taṃ vīraṃ gamiṣyāmō yamakṣayam || 4.53.24 ||

plavaṅgamānāṃ tu bhayārditānāṃ
śrutvā vacastāra idaṃ babhāṣē |
alaṃ viśādēna bilaṃ praviśya
vasāma sarvē yadi rōcatē vaḥ || 4.53.25 ||

idaṃ hi māyāvihitaṃ sudurgamaṃ
prabhūtavr̥kṣōdakabhōjyapēyakam |
ihāsti nō naiva bhayaṃ purandarā -
nna rāghavād vānararājatō'pi vā || 4.53.26 ||

śrutvāṅgadasyāpi vacō'nukūla -
mūcuśca sarvē harayaḥ pratītāḥ |
yathā na hanyēma tathā vidhāna -
masaktamadyaiva vidhīyatāṃ naḥ || 4.53.27 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
 kiṣkindhākāṇḍē tripañcāśaḥ sargaḥ ||